

Lausunnon antaminen Väyläviraston ohjelmakokonaisuuteen vuosille 2026-2034

Kuntakehityslautakunta 19.8.2026
1336/00.04.01/2026

Valmistelija

Liljeblad Tero, etunimi.sukunimi@tuusula.fi

Taustaa

Väylävirasto on pyytänyt Tuusulan kunnan lausuntoa Väyläviraston ohjelmakokonaisuudesta vuosille 2026–2034. Lausuntoa pyydetään Lausuntopalvelun kautta 31.8.2026 mennessä.

Lausuntopyyntö liittyy valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman (Liikenne 12) toimeenpanoon, ja sen tavoitteena on kerätä sidosryhmien näkemyksiä ohjelmakokonaisuuden sisällöstä sekä sen vaikutuksista liikennejärjestelmän toimivuuteen, turvallisuuteen ja kestävyys.

Lausuttavana oleva aineisto muodostuu seuraavista julkaisuista:

- **Väyläviraston ohjelmakokonaisuus 2026–2034** (Väyläviraston julkaisu 34/2026)
- **Perusväylänpidon suunnitelma 2026–2029** (Väyläviraston julkaisu 6/2026)
- **Suunnitteluohjelma 2026–2029** (Väyläviraston julkaisu 5/2026)
- **Valtion väyläverkon investointiohjelma 2027–2034** (Väyläviraston julkaisu 33/2026).

Väyläviraston ohjelmakokonaisuus kokoaa yhteen valtion väyläverkon ylläpidon, suunnittelun ja kehittämisen keskeiset linjaukset. Ohjelmakokonaisuuden muodostavat perusväylänpidon suunnitelma, suunnitteluohjelma ja investointiohjelma, joiden tarkoituksena on toteuttaa Liikenne 12 -suunnitelman tavoitteita sekä lisätä liikennejärjestelmän kehittämisen pitkäjänteisyyttä ja läpinäkyvyyttä.

Perusväylänpidon suunnitelmassa esitetään valtion tie-, rata- ja vesiväyläverkon hoidon, kunnossapidon sekä pienten parantamistoimenpiteiden rahoituksen kohdentaminen.

Suunnitteluohjelma puolestaan kokoaa valtakunnallisesti merkittävimmät suunnittelukohteet, joiden avulla varmistetaan tulevien väylähankkeiden eteneminen päätöksentekovalmiuteen. Investointiohjelmassa esitetään Väyläviraston asiantuntijanäkemykset tärkeimmistä uusista tie-, rata- ja vesiväylähankkeista vuosille 2027–2034. Lopulliset päätökset hankkeiden toteuttamisesta tekee eduskunta.

Väylävirasto pyytää näkemyksiä erityisesti seuraavassa esitettyjen kysymysten kautta.

1. Toteuttaako ohjelmakokonaisuus mielestänne parhaalla mahdollisella tavalla Liikenne 12 -suunnitelmassa sille asetettuja tavoitteita ja linjauksia?
2. Perusväylänpidon suunnitelma: onko perusväylänpitoon osoitetun rahoituksen käyttö priorisoitu perustellusti ja vaikutukset kuvattu ymmärrettävästi?
3. Suunnitteluohjelma: mitä suunnittelukohteita tulisi edistää lähivuosina? Mitä perusteluja näiden edistämiseksi on?

4. Investointiohjelma: miten muuttaisitte ohjelmaa seuraavan päivityksen yhteydessä sille määritetyn talouskehityksen puitteissa? Millaisia positiivisia vaikutuksia muutoksella saavutettaisiin?
5. Ohjelmakokonaisuus: miten koette sen, että Väyläviraston ohjelmat esitetään nyt yhtenä kokonaisuutena?
6. Miten muuten haluatte kommentoida ohjelmakokonaisuutta?

TUUSULAN KUNNAN LAUSUNTO

Tuusulan kunta kiittää mahdollisuudesta lausua Väyläviraston ohjelmakokonaisuudesta 2026–2034. Tuusulan kunta pitää ohjelmakokonaisuutta pääosin hyvin valmisteltuna ja tunnistaa siinä Liikenne 12 -suunnitelman tavoitteita tukevia elementtejä.

Kunta korostaa erityisesti liikenneturvallisuuden, väyläverkon toimintavarmuuden sekä elinkeinoelämän toimintaedellytysten merkitystä osana valtakunnallisen liikennejärjestelmän kehittämistä.

1. Liikenne 12 -suunnitelman tavoitteiden ja linjausten toteutuminen

Tuusulan kunta katsoo, että ohjelmakokonaisuus vastaa vain kohtuullisesti Liikenne 12 -suunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin ja linjauksiin rajallisten resurssien vuoksi. Ohjelmakokonaisuudelle linjattu rahoitustaso on liian alhainen suhteessa liikenneverkon kehittämisen tarpeisiin ja Liikenne 12 -suunnitelman tarpeisiin.

Kunta pitää myönteisenä sitä, että liikenneturvallisuuden kehittämisessä ja strategisessa suunnittelussa tuodaan aiempaa vahvemmin esiin Safe System -ajattelutapaa, jossa lähtökohtana on liikennejärjestelmän suunnittelu siten, ettei yksittäinen inhimillinen virhe johda vakaviin henkilövahinkoihin tai kuolemantapauksiin. Tuusulan kunta näkee turvallisuuslähtöisen ajattelun tukevan hyvin valtakunnallisia liikenneturvallisuustavoitteita sekä kestävä ja ennakoivan liikennejärjestelmän kehittämistä.

2. Perusväylänpidon suunnitelma

Tuusulan kunta pitää erittäin huolestuttavana sitä, että perusväylänpidon rahoitus on ohjelmakauden alkuvuosina, erityisesti vuosina 2027–2029, erittäin niukka suhteessa väyläverkon korjaus- ja ylläpitotarpeisiin.

Pitkäjänteisen ja kustannustehokkaan väylänpidon varmistamiseksi rahoituksen tulisi olla riittävällä tasolla koko ohjelmakauden ajan, jotta väyläverkon kunnon heikkeneminen voidaan estää. Korjausvelan kasvun pysäyttäminen ja infrastruktuurin ennakoiva kunnossapito ovat yhteiskuntataloudellisesti perusteltuja tavoitteita.

Kunta kiinnittää huomiota Helsingin seudun väyläverkon kunnossapitotarpeeseen ja ylläpidon riittävään resursointiin. Helsingin seudun kasvu, elinvoimaisuus ja kilpailukyky vaikuttavat niin valtakunnallisesti kuin kansainvälisestikin. Helsingin seudun sisäisen ja ulkoisen työvoimasaavutettavuuden ja logistiikan toimintaedellytysten turvaaminen perusväylänpidon toimenpitein on keskeistä. Seudun valtakunnallisesti merkittävät joukkoliikenteen solmupisteet, logistiikkakeskukset, satamat ja Helsinki-Vantaan lentoasema palvelevat koko kansantalouden kannalta merkittäviä henkilö- ja tavaravirtoja.

Tuusulan kunta kiinnittää huomiota erityisesti siltojen kunnossapidon merkitykseen ja riittävän rahoituksen kohdentamiseen siltojen korjaamiseen ja kunnan ylläpitoon. Siltojen heikosta kunnosta johtuvat painorajoitukset heikentävät merkittävästi kuljetusketjujen tehokkuutta, lisäävät liikenteen kustannuksia ja heikentävät alueiden sekä Suomen kilpailukykyä. Sillat ovat myös kriittinen osa huoltovarmuutta ja maanpuolustukseen liittyvän liikkuvuuden mahdollistamista.

3. Suunnitteluohjelma

Tuusulan kunta pitää erittäin tärkeänä, että lähivuosina edistetään seuraavia suunnittelukohteita:

Maantie 152 Hämeenlinnanväylä–Tuusulanväylä (Kehä IV)

Tuusulan kunta näkee Kehä IV:n toteuttamisen keskeisenä pääkaupunkiseudun ja Keski-Uudenmaan liikennejärjestelmän kehittämishankkeena. Väylä muodostaisi puuttuvan poikittaisyhteyden valtatie 3 (Hämeenlinnanväylä) ja kantatie 45 (Tuusulanväylä) välille sekä parantaisi merkittävästi osaltaan alueen logistista toimivuutta valtateiden 3 ja 4 välillä.

Hankkeella olisi lisäksi huomattavia myönteisiä vaikutuksia maankäyttöön, sillä se mahdollistaisi seudullisesti merkittävien uusien työpaikka- ja yritysalueiden tehokkaamman kehittämisen väylän vaikutusalueella. Näitä alueita ovat mm. Focus-alue Helsinki-Vantaan lentoaseman ja Tuusulanväylän vieressä sekä Kiilan Kiertola kiertotalousalue tulevan Kehä IV:n varrella.

Alueiden toivotaan houkuttelevan uusia teollisuuden, vihreän siirtymän ja kiertotalouden investointeja Suomeen. Focus-alueesta muodostuu tulevaisuudessa yksi merkittävimmistä työpaikkakeskittymistä Uudellemaalle ja alue rakentuu täydentäväksi osaksi lentokenttäkokonaisuutta. Alueelle tavoitellaan miljoonaa kerrosneliometriä rakentamisoikeutta ja alueen rakentaminen käynnistyy vuonna 2027.

Uudellamaalla on myös merkittävä puute kiertotalouden mahdollistavista työpaikkatonteista. Tuusulan kunta ja Vantaan kaupunki suunnittelevat yhdessä Kiilan–Ruotsinkylän alueelle seututasoisesti merkittävää ja noin kuuden neliökilometrin suuruista kiertotalouteen perustuvaa yritysalueetta, Kiilan Kiertolaa. Alueen täysimääräisen kehittämisen kannalta Kehä IV tieyhteyden toteuttaminen on välttämätön. Kierrätyksen päästöjen ja kustannuksien vähentämisen kannalta lyhyet kuljetusetäisyydet ovat keskeisessä roolissa, jotta kiertotaloudesta voi muodostua kannattavaa liiketoimintaa.

Hanke tukee myös valtakunnallisia elinkeinoelämän kuljetustarpeita sekä Helsinki-Vantaan lentoaseman saavutettavuutta ja huoltovarmuutta.

Tuusulan kunta näkee väylähankkeen ehdottoman tarpeellisenä ja laajasti hyödyllisenä.

Helsinki–Riihimäki-radan kehittäminen

Tuusulan kunta pitää Helsinki–Riihimäki-radan kehittämistä erittäin tärkeänä koko pääradan toimintakyvyn näkökulmasta. Kunta pitää erityisen myönteisenä, että Jokela–Hyvinkää-väli on prioriteettiluokassa 1, ja korostaa hankkeen rahoituksen varmistamisen tärkeyttä.

Lisäksi Tuusulan kunta pitää tärkeänä, että rahoitusta osoitetaan pääradan peruskorjaukseen, kehittämiseen sekä kapasiteetin lisäämiseen. Päärata on Suomen keskeisin ratayhteys, jonka toimintavarmuus ja kapasiteetti ovat välttämättömiä niin henkilö- kuin tavaraliikenteelle.

Mt 145 Järvenpää–Hyrylä pyörätien kehittäminen

Tuusulan kunta näkee maantien 145 varrella sijaitsevan Järvenpää–Hyrylä–välisen pyörätieyhteyden kehittämisen erittäin tärkeänä. Yhteysvälin turvallisuuspuutteiden korjaaminen lisää merkittävästi pyöräilyn houkuttelevuutta kahden laajan asutuskeskuksen välillä, parantaisi alueen saavutettavuutta sekä edistäisi turvallisen, houkuttelevan ja sujuvan pyöräliikenneyhteyden rakentumista alueelle.

Hankkeella on myös huomattavaa matkailullista merkitystä, sillä nykyistä laadukkaampi pyöräily-yhteys parantaa Tuusulan Rantatien matkailullisesti merkittävän alueen saavutettavuutta ja tukee alueen matkailupalveluiden kehittämistä. Samalla hanke edistää kestävästä liikkumista ja pyörämatkailua sekä vahvistaa kävelyn ja pyöräilyn asemaa osana arjen liikkumista ja seudullista liikennejärjestelmää.

Keski-Uudenmaan pohjoinen logistiikkayhteys

Tuusulan kunta esittää, että Keski-Uudenmaan pohjoinen logistiikkayhteys huomioidaan suunnitteluohjelmassa riittävällä painoarvolla ja että hankkeelle osoitetaan sen suunnittelun mahdollistava rahoitus. Yhteydellä on merkittävä rooli alueen elinkeinoelämän, logistiikan ja kasvun tukemisessa.

Tuusulan kunta pitää Liikenne 12 -suunnitelman mukaista yhteisrahoitusmallia ja sen sisältämää periaatetta, jonka mukaan valtion kustannusosuus olisi maksimissaan 50 % valtion verkolla toteutettavissa kaupunkiseudun liikennejärjestelmää parantavissa tie-, raide- ja muissa mahdollisissa hankkeissa, kohtuuttomana. Lähtökohtana tulee olla, että valtio vastaa valtion väylistä ja niiden kustannuksista ja kunnat katuverkosta.

4. Investointiohjelma

Tuusulan kunta pitää valitettavana, että ohjelmalle osoitettu talouskehys, erityisesti vuosina 2027–2029, on täysin riittämätön liikenneverkon pitkäjänteiseen kehittämiseen ja ylläpitoon.

Erityisesti Tuusulan kunta korostaa Kehä IV:n sisällyttämistä suunnittelujakson investointiohjelmaan kohdassa 3. Suunnitteluohjelma kuvatuin perustein.

Mikäli investointiohjelmaa päivitetään nykyisen talouskehysten puitteissa, Tuusulan kunta esittää, että nykyistä suurempi osuus rahoituksesta kohdennettaisiin liikenneinfran pieniin kehittämishankkeisiin MAL-sopimuksen kautta ja erityisesti pienten kehittämishankkeiden listoilla olevien jalankulun ja pyöräilyn väylähankkeiden edistämiseen. Erityisesti jalankulun ja pyöräilyn olosuhteiden parantaminen tukee aktiivista liikkumista, edistää näin välillisesti kansanterveyttä sekä vähentää liikenteen ympäristövaikutuksia. Pienillä kehittämishankkeilla voidaan suhteellisen vähäisillä investoinneilla saavuttaa merkittäviä hyötyjä liikenneturvallisuuden, saavutettavuuden ja asukkaiden hyvinvoinnin näkökulmasta.

5. Ohjelmakokonaisuuden esitystapa

Tuusulan kunta pitää ohjelmien esittämistä yhtenä ohjelmakokonaisuutena selkeänä ja myönteisenä uudistuksena. Kokonaisuuden tarkastelu yhdestä asiakirjasta helpottaa ohjelmien keskinäisten riippuvuuksien hahmottamista sekä parantaa liikennejärjestelmän kehittämisen kokonaiskuvan ymmärrettävyyttä.

Tuusulan kunta katsoo, että uusi esitystapa lisää ohjelmien läpinäkyvyyttä ja tukee sidosryhmien mahdollisuuksia arvioida eri toimenpiteiden vaikutuksia aiempaa paremmin.

Tuusulan kunta toteaa, että liikenneverkon kehittämisen tulisi kytkeytyä maankäytön ja asumisen kehittämiseen myös valtion väyläverkon ohjelmakokonaisuuden kautta. Etenkin kasvavalla kaupunkiseudulla maankäytön ja liikenteen yhteensovittamisella ja tätä tukevilla toimenpiteillä on suuri vaikutus liikennejärjestelmälle asetettujen tavoitteiden kannalta.

6. Muut huomiot ohjelmakokonaisuudesta

Tuusulan kunta pitää myönteisenä, että ohjelmakokonaisuus luo aikaisempaa pitkäjänteisempää näkymää valtion väyläverkon kehittämiseen ja ylläpitoon.

Tuusulan kunta pitää hyvänä ratkaisuna sitä, että merkittävien ratahankkeiden, kuten Länsiradan, Lentoradan ja Itäradan, rahoituksesta päätetään erikseen hankeyhtiöihin liittyvien päätöksentekoprosessien kautta. Tuusulan kunta katsoo, että näistä hankkeista Lentoradalla on kaikkein merkittävin vaikutus valtakunnallisen liikennejärjestelmän toimivuuteen. Lentoradalla on edellytys parantaa pääradan kapasiteettia, vahvistaa valtakunnallisia raideliikenneyhteyksiä sekä tukea Helsinki-Vantaan lentoaseman saavutettavuutta ja kansainvälistä kilpailukykyä.

Tuusulan kunta korostaa lopuksi, että liikenneverkon pitkäjänteinen kehittäminen edellyttää ennakoitavaa ja riittävää rahoitustasoa sekä tie-että rataverkon osalta. Erityisen tärkeää on huolehtia olemassa olevan infrastruktuurin kunnosta samalla, kun keskeisiä kasvua ja saavutettavuutta tukevia kehittämishankkeita edistetään suunnitelmallisesti.

Esittelijä

kuntakehitysjohtaja Andersson Albert

Päätösehdotus

Kuntakehityslautakunta päättää ehdottaa kunnanhallitukselle, että kunnanhallitus päättää

- antaa selostusosan mukaisen lausunnon Väyläviraston ohjelmakokonaisuudesta vuosille 2026-2034.
- tarkastaa ja hyväksyä pöytäkirjan tämän asian osalta heti kunnanhallituksen kokouksessa.

Lisäksi kuntakehityslautakunta päättää tarkastaa ja hyväksyä pöytäkirjan tämän asian osalta välittömästi kokouksessa.

Päätös